

Honismereti Bibliográfia

Alabán Péter–Csépanyi Attila: Hódoscsépanyi társadalomtörténete a XX. szd. közepéig. Szerk.: *Alabán Péter, Kocsik László.* Az Ózdi Városi Művelődési Központ Lajos Árpád Körének kiadványa. Ózd 2006. 103 old.

Albrecht Gyula: A régi Rákoshegy II. Rákoshegyért Alapítvány. Bp. 2008. 248 old.

Az Anschluss és következményei – 70 év távlatából. Nemzetközi tudományos konferenciák: 2008. március 11. Bp. 2008. május 23–25. Der Anschluss und seine Folgen – 70 Jahre danach: internationale Wissenschaftskonferenzen: 11. März 2008: Balf, 23–25. Mai 2008. Összeáll. *Botos János.* Szerk.: *Szita Szabolcs.* Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgyjűjtemény Közalapítvány. Budapest 2008. 180 old. Német és magyar nyelvű tanulmányokkal. – Tartalmából: *Szita Szabolcs:* A Sopron vidéki állásépítő zsidó munkatáborok; *Baki Attila:* A zsidók Szlovákiában – 1939–1942; *Kassai Róbert:* Regionális és európai jövőkép Sopron vidékén; *Winkler Barnabás:* Az új balfi nemzeti irodalmi-történelmi emlékhely.

Arrabona. Múzeumi közlemények 2008. 46/2. Főszerk.: *Székely Zoltán.* Győr-Moson-Sopron Megyei Múzeumok Igazgatósága. Győr 2008. 270 old. – A tartalomról: *Zoffmann Zsuzsanna:* A bronzkori Gáta-Wieselburg kultúra Nagycenk-Laposi réti lelőhelyen feltárt temetkezéseinek embertani vizsgálata; *T. Szőnyi Eszter:* Házak Mursella municipiumban; *Horváth Ciprián:* Poncolt háttérű ornamentikával díszített tárgyak honfoglalás kori sírokban; *Somogyi Péter:* A pázmándi érem – V. Constantinus solidusa vagy hamispenze a Győri Benedekrendi Főgimnázium egykori éremtárából; *Dominkovits Péter:* XVI. századi Moson vármegyei magyar nyelvű iratok a szlavniczai Sándor család levéltárából; *Kelemen István:* Jobbágy-móringlevelek Sopron vármegyéből; *Sasvári László–Diószegi György Antal:* „Győri Boltos Görögök”, avagy ortodox kapcsolatrendszer és értékteremtés a XVII–XVIII. században; *Fajcsák Attila:* Egy hajdútánc-dallamunk eredete; *Brauer-Bemke József:* A peremgyűrűs furulya; *Hetényi János:* Máriacelli vonatkozású vallásos ponyvairatok egy pannonhalmi gyűjteményből. A máriacelli kegyhely jubileuma alkalmából; *Csiszár Attila:* Viasz fogadalmi tárgyak (offerék) a Rábaközi Muzéális Gyűjteményben; *Borián Előd:* A Szent Márton Főapátság barokk címere; *Almási Tibor:* Évről-évre. Fejezetek Győr képzőművészeti életéből II. (1901–1902); *Farkas Emese:* Gróf Barkóczy Ferenc portréja (Restaurálási jelentés).

Ágoston István: Változó korok prófétája. Magánkiadás. Bp. 2008. 260 old. – Szendrey László hejőhábi református lelkész emlékkönyve.

A Balassagyarmati Honismereti Kör harminc éve 1978–2008. Összeállította: *Vas Ágnes és Ács Zsuzsanna.* Kiadja a Madách Imre Városi Könyvtár. Balassagyarmat 2008. 64 old.

Balogh István: Szabolcs vármegye terhei a XVII. szd. végén. *A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltár Kiadványai III. Tanulmányok 17.* Nyiregyháza 2008. 172 old.

Balogh János: A felsőmarácsi Kovács család családfája. Szerzői kiadás. Szombathely 2008. 14 old.

Bartha Dénes (szerk.): A növénytan oktatásának kétszáz éve, 1808–2008: Selmec – Sopron. *Erdészettörténeti közlemények.* 75. Sopron – Budapest. Országos Erdészeti Egyesület Erdészettörténeti Szakosztály. 2008. 161 old.

Bartha Dénes–Vidéki Róbert: A Bockerek-erdő. Nyiregyháza-Sopron. Nyírerdő Nyírségi Erdészeti Zrt. 2008. 272 old.

Bácsország. Vajdasági honismereti szemle. Kiadja a Bácsország Vajdasági Honismereti Társaság. Szabadka 2009. I. (48. szám) 140 old. – A tartalomról: *Földesi Ferenc:* Váradi Péter kalocsa-bácsi érsek könyvtára; *Kovács Mária:* Középkori települések Kispiac mai határain belül: Gyékénytő; *Molnár Tibor:* Nagy Háborús katonatemetők a Délvidéken/Vajdaságban; *Dévavári Zoltán:* A kisebbségi magyarság falukutató mozgalmi a világháborúk közötti években; *Dévavári Zoltán:* A két világháború közötti magyar szellemi élet néhány kérdése; *Dr. Tóth Tamás:* Ijjas és Budanovich – A Bácsi Apostoli Kormányzóság; *Merinu Éva:* A hajósi sváb cselédlányok zsidó családokhoz szegődése a XX. század első felében; *Fábián Borbála:* A főispáni hivatalról a főispánságig – Dr. Borbíró Ferenc életútja (1879–1962); *Végső István:* Kik küldtek bombákat Kiskunhalasnak 1944 karácsonyán?; *Valastyán Balázs:* Magyar–jugoszláv határincidensek (1948–1949); *Cservenák Péter:* Tavasz, Nyár, Ősz, Tél... Topolya utcáinak, tereinek megnevezése a XIX. szd. végén és a XX. szd. elején; *Szabó J. József:* A Pancsováról indult Csalog József – a régészet panteonjába jutott; *Erdei Ernő:* Magyarok Pancsován; *Szöke Anna:* Ha otthagynám a templomot, megverne a Jóisten – Három eltűnőben lévő szörványtelepülés szervező egyéniségeinek áldásos munkájáról; *Virág Gábor:* „Játék és valóság” – A Topolyai Magyar Népszínház története: színházi élet Topolyán (1954–1959); *Kovács Endre:* Régen itt halastó volt! – A dorozslai halastó emlékezete; *Szénásiné Harton Edit:* Bácsalmás középfokú oktatásának hét évtizede; *Kovács Antal:* Zentagunarasi keresztek; *Ókrész Károly:* A temerini zsidó temető; *Paracki Teodóra:* A szenttamási római katolikus templom története; *Ricz Péter:* Szemelvények a vajdasági magyarság történetéből a kezdetektől Trianonig VIII.; *Tomik Nimród:* ... a sz. háromság ki volt emberfejekkel rakva” – 160 évvel ezelőtti események Zentán; *Petrović Stevan:* Vadásztársaságok szerveződése Bács-Bodrog és Torontál vármegyében 1872 és 1914 között; *Orosz Károly:* Szalókai disznótör – Kárpátaljai népszokások; *Ljudevit Vujković Lamić:* Szabadka levélbélyegeken;

Bános Tibor: A pesti kabaré 100 éve (1907–2007). Vince K. Bp. 2008. 223 old.

Bárth János: Erdély római katolikusai a XVIII. század közepén. *Libelli Transilvanici*. Szerk.: *Bárth János és Bárth Dániel*. Kiadja a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Múzeumi Szervezete. Kecskemét 2008. 89 + XXXI old.

Báti Anikó: Régi és új elemek a cserépfalui konyhán. *Néprajzi Értékezők I.* Szerk.: *Berecki Ibolya*. Magyar Néprajzi Társaság. Bp. 2008. 290 old.

Benyovszky Tóth Anita (szerk.): Pesterzsébet anno. *A Pesterzsébeti Múzeum könyvei 5.* Pesterzsébeti Múzeum. Bp. 2008. 128 old.

A Békés Megyei Levéltár térképei DVD-n. A térképek adatait feltárta: *Keresekényiné Cseh Edit*, az adatbázist építette: *Papp János*. Békés Megyei Levéltár. Gyula 2008.

Boros Árpád: A diósgyőri kohászat karbantartásának története, 1770–2006. *Tanulmányos Diósgyőr történetéhez 17.* Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Levéltár. Miskolc 2007. 278 old.

Boros Árpád: A diósgyőri acélgépjártás és energiaellátás története, 1770–2006. *Tanulmányos Diósgyőr történetéhez 18.* Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Levéltár. Miskolc 2007. 392 old.

Boros László: Az arany színű szőlővesszők és borok földjén. Földrajzi tanulmányok. Nyíregyházi Főiskola Turizmus és Földrajztudományi Intézet. Nyíregyháza-Tokaj. 2007. 256 old.

Budapest templomai: Pesterzsébet XX. ker. Írta: *Árki Sándorné, Kápolnási Magdolna* és mások. Budapesti Városvédő Egyesület Templomtörténeti Csoport 6. Bp. 2008. 56 old.

Buvári Márta: Értékelvű nyelvművelés. Bárcai Géza Alapítvány. Bp. 2008.

Csapó Tamás–Kocsis Zsolt (szerk.): A kistelepülések helyzete és településföldrajza Magyarországon. Savaria University Press. Szombathely 2007. 266 old.

Csatáry György: Ung megyei közgyűlések anno 1700–1706. Forrásközlés. KMK.Sz. Ungvár 2008. 181 old.

Darmos István: Hol jársz, hol kelsz... Szent Erzsébet a magyar gyermekjátékokban. Szerzői kiadás. Sárospatak 2007. 49 old.

Dánielisz Endre: Bizakodva egy életen át. Prolog Kiadó. Nagyvárad 2008.

Dobrossy István: A bükki promontórium élessége, a miskolci Ávas. Kiadja az István Nádor Borlovagrend. Miskolc-Lillafüred [2006]. 140 old.

Dobrossy István: A Mezőkeresztes és Vidéke Takarékszövetkezet 50 éve. Lézerpont Stúdió. Miskolc 2007. 117 old.

Dobrossy István – Eszenyi Miklós – Zahuczky László: Miskolci Életrajzi Lexikon. Pfliegler J. Ferenc Emlékére a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Levéltárért Alapítvány – Miskolc Megyei Jogú Város. Miskolc 2008. 304 old.

Dombi Alajosné (összeáll.): Két tájház a sokorói dombok között: Felpéc és Tényő tájházainak helytörténeti emlékei és hagyományörző tevékenységei. Magánkiadás. 2009. 39 old.

Elődeinkre emlékezünk. Almanach. Báthori István Múzeum Baráti Kör. Nyírbátor 2008. 146 old.

Erdős Jenő: Népzene Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat Megyei Pedagógiai Intézete és Továbbképző Központja. Nyíregyháza 2008. 215 old.

Ethnica. Szerk.: *Ujváry Zoltán*. Kiadja a Debreceni Egyetem Néprajzi Tanszék. Debrecen 2008. 4. 109–136. old. – A tartalomról: *Nyirkos István:* Százhatvan éves a finn Kalevala; *Kinda István:* Átok, népitélet, gyalázás – Archaikus büntetések a moldvai csángóknál; *Ujváry Zoltán:* Török-tatár mondák Dugonics proverbsamgyűjteményében; *Mód László:* A Károlyiak szőlőgazdálkodása Csongrádon, az uradalmi összeírások tükrében.

Ethnica. Szerk.: *Ujváry Zoltán*. Kiadja a Debreceni Egyetem Néprajzi Tanszék. Debrecen 2009. 1. 136. old. – A tartalomról: *Szilágyi Miklós:* Az Ethnica tíz évfolyama; *Bánkiné Molnár Erzsébet:* A kalocsai fazekasság; *Ujváry Zoltán:* „Az Isten igazságának tükröi”: Taxonyi János, 1677–1746; *Szilágyi Miklós:* A magyar halászat kutatása; *Horváth Attila:* Az egykori ártéri fogkizdálkodás rendszere a szatmári diótermő tájon; *Leopold László:* Halottvirrasztás Szentkeresztbányán; *Lukács László:* A csóri csuka az élő folklórban.

Édes Anyanyelvünk. Az Anyanyelvpolók Szövetségének folyóirata 2008. 5. 20 old. – A tartalomról: *Grétsy László:* Búcsú Fábán Páltól: „...bár egyre szűkül a világ, a magyar nyelv megmarad örökre” – Del Medico Imre olvasói levelező, jogtanácsos, a magyar nyelv érteje és védelmezője válaszol *Maróti István* kérdéseire; *Balázs Géza:* Ajánlott kifejezések sérült/fogyatékos emberek megnevezésére; *Berényi Zsuzsanna Ágnes:* A Magyar Nyelv Múzeumának előzményei; *Balázs Géza:* Éjszakai séta a Mesterrel (*A magyar szó világa* című kiállítás megnyitására Széphalom, 2008. október 18.); *Szamosvölgyi Péter* megnyitója az Édes anyanyelvünk országos nyelvhasználati versenyen (Sátoraljaújhely, 2008. október 17.).

Édes Anyanyelvünk. Az Anyanyelvpolók Szövetségének folyóirata 2009. 1. 20 old. – A tartalomról: *Kemény Gábor:* Főnévből képzett igenevek? (Kavicsfelvert szélvédő, fereghajtott kismacska); *Bozsik Gabriella:* Felelősség a márkanévadás!; *Berényi Zsuzsanna Ágnes:* Példaadó nevek; *Büky László:* Befűlledt a gabonapiac; *Zimányi Árpád:* Az olimpiai közvetítések nyelvezetéről; *dr. Bogárdy Mihály:* Mesék világa, mesék nyelvezete.

Fátrai György: Történeti tetőszerkezetek. Terc. Bp. 2008. 168 old.

Fehér Erzsébet: A sárospataki tanítóképzés másfél évszázada, 1857–2007. Eötvös József Kiadó. 2007. 101 old.

Fekete Zoltán Titusz dr.: Fejezetek a Nyíregyháza-vidéki Kisvasút történetéből. Nyíregyháza 2008. 189 old.

Finta Mihály: Répcevis története. Répcevis Önkormányzata. Répcevis 2009. 219 old.

Források a Békés megyei cigányság történetéhez. Dokumentumok a Békés Megyei Levéltárból, 1768–1987. Válogatta és sajtó alá rendezte: *Keresekényiné*

Cseh Edit. *Forráskiadványok a Békés megyei Levéltárból*. Békés Menyei Levéltár. Gyula 2008. 437 old.

Források Esze Tamás kucuk brigadéros életéhez és Tarpa Rákóczi-kori történetéhez I. (1694–1706.) *Folia Rákocziána 10/1*. Sorozatszerkesztők: Mészáros Kálmán és Molnár Sándor. Sajtó alá rendezte és a jegyzeteket készítette Mészáros Kálmán. Vay Ádám Múzeum Baráti Köre. Vaja 2008. 180 old.

Frankl Aliona: Kávézók és kávéházak. Városháza. Bp. 2008. 247 old.

Gebei Sándor: Az erdélyi fejedelmek és a lengyel királyválasztások. Belvedere Meridionale. Szeged 2007. 415 old.

Gerő András: Térerő. A Kossuth tér története. ÜMK. 2008. 247 old.

Gömöri János (szerk.): Az erdő és a fa régészete és néprajza. Anyagi kultúra a Kárpát-medencében. Sopron 2007. 424 old.

Gyáni Gábor: Budapest – túl jön és rosszon. A nagyvárosi múlt mint tapasztalat. Napvilág. Bp. 2008. 203 old.

Gyöngyössi Péter: „Gyántásország”. Történeti adatok az őrségi erdők erdészeti és természetvédelmi értékeléséhez. Fotók: *Benkő Sándor* és mások. *Ciklámen füzetek*. Kerekérdő Alapítvány. Szombathely 2008. 110 old.

Hajdú Imre: Kirakatszerpeben: Leninváros, 1972–1977. Hajdu-Vinpress 2008. 359 old.

Harangszó. A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja. Fel. szerk.: *Fábián Tibor*. Nagyvárad 2009. 3. 8 old. – A tartalomról: *Visky István:* Minek nevezzeltek? – Névadási szokásaink; *Szatmári Gergely–Kinga Henrietta:* A neved hordoz téged?; *Keresztúri Sándor Zsolt:* Az aranyosmeggyesi templom története.

Harangszó. A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja. Fel. szerk.: *Fábián Tibor*. Nagyvárad 2009. 4. 8 old. – A tartalomról: *Fábián Tibor:* Református oktatás a Partiumban; *Vásárhelyi Gábor:* Szeretni Istent és hazát.

Harangszó. A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja. Fel. szerk.: *Fábián Tibor*. Nagyvárad 2009. 5. 8 old. – A tartalomról: *Tökés László:* Kálvin János „magyar vallása”; *Wass Albert:* Isten által kijelölt helyetek és szerepek van a világban (Üzenet március 15-re); A kokárda története; *Fodorné Nagy Sarolta:* A Kálvin-év első vasárnapja a párizsi magyar reformátusoknál.

Harangszó. A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja. Fel. szerk.: *Fábián Tibor*. Nagyvárad 2009. 6. 8 old. – A tartalomról: *Balázsné Kiss Csilla:* Az érmihályfalvi harangmentő presbiter; *Vásárhelyi Gábor:* Bocskai emlékezete; *Tóth Zsigmond:* A tamáshidai templomrom.

Harmine éves a „Karaacs”. Szerk.: *Literái Márta*. Kiadja a Karaacs Teréz Középiskolai Lánykollégium. Miskolc 2006. 50 old.

Havassy Péter (szerk.): A megújult kastély. Vezető s gyulavári kastély állandó kiállításaihoz. *Kastély Téka I.* Gyula 2007. 61 old.

H. Németh István: Kassa város archontológiája: bírák belső és külső tanács, 1500–1700. Szerk.: *Oross András.* *Fons könyvek 3.* Kiadja a Szentpétery Imre Történettudományi Alapítvány 2006. 326 old.

Horváth László: Batthyányak ideje Halogyon 1732–1848. Történelmi riport. Bp. 2007. 224 old.

Hörsik Richárd: „Bodrog partján van egy város...” Tanulmányok Sárospatak történetéből. Napkút. Bp. 2007. 225 old.

In memoriam 1944–45. Háborús hétköznapiak – visszaemlékezések: Rákosszentmihály, Mátyásföld, Cinkota és Sashalom a II. világháború végén. Szerk.: *Benedek Ágnes.* *Kertvárosi helytörténeti füzetek 8.* XVI. Kerületi Önkormányzat 2008. 96 old.

Jankovics Marcell: A kassai Szent Erzsébet-dóm. Méry Ratio, cop. 2007. 126 old.

A Kazinczy Ferenc Gimnázium jubileumi Évkönyve 1908–2008. Szerk.: *Németh Tibor, Szivósné Vársárhelyi Zsuzsanna, Vadász Anna.* Győr 2008.

Koltói Ádám: Jó szóval. Írások nyelvünkről, nyelvhasználatunkról. Ceglédi Közgazdasági Alapítvány. Cegléd 2008. 231 old.

Kopolka Gábor: Séták a 6-os villamos vonalán. Vince Kiadó. Bp. 2008. 231 old.

Iványi Béla–Fazekas István–Koltai András: Pázmány Péter és a Batthyányak. Szerk.: *Koltai András.* Szent István Társulat. Bp. 2008. 112 old.

Jankó Ferenc–Tóth Imre: Változó erővonalak Nyugat-Pannóniában. Történelmi és földrajzi esszé. Savaria University Press – NYME. Sopron – Szombathely. 2008. 208 old.

Jósa Judit–Kukor Ferenc: Vas megye útikönyv. Szerk.: *Boda László.* : B.K.L. K., Szombathely 2008. 196 old.

Káldy-Nagy Gyula: A szegedi szandzsák települései, lakosai és török birtokosai 1570-ben. *Dél-alföldi évszázadok 24.* Szeged 2008. 401 old.

Kenyeres István: Uradalmak és végvárok: a kamarai birtokok és törökellenes határvédelem a XVI. századi Magyar Királyságban. *Habsburg történeti monográfiák 2.* ÜMK Bp. 2008. 662 old.

Kertész Ernő: Százötven éves a mezőkeresztesi férfikar: 1856–2006. Kiadja az Önkormányzat. Mezőkeresztes. 2006. 39 old.

Kiss Gyula: A Kiss család Nyíregyházán. Városvédő Egyesület. Nyíregyháza 2008. 20 old.

Kissné Szűcs Mariann: Gróf Degenfeld Imre, 1810–1883. Kiadja az Önkormányzat. Baktalórántháza. 2008. 16 old.

Komporday Levente: Jeles újhelyiek a köztemetőben: életrajzok. Szerk.: *Kovács Dániel.* Kiadja a Város Polgármesteri Hivatala. Sátoraljaújhely 2006. 70 old.

Korhecz Papp Zsuzsanna: Újjászületések. Restaurálási, egyházművészeti és kultúrtörténeti képes tanulmányok. *Éleljetl könyvek, 127.* Szabadegyetem. Szabadka 2008. 242 old.

Kovács József: Törzsökös fa haranglábaik. Romantika Kiadó. Bp. 2008. 375 old. – Vas megye négy

tájegységének (Őrség, Vendvidék, Rába mente, Kemesnéshát) területén található haranglábak leírása.

Kovács Pál Rupert: Kovács Pálnak [1742–1803] magyar példa- és közmondási. *Raritates Juarientes*, I., Győr-Moson-Sopron Megyei Múzeumok Igazgatósága. Győr 2008. 235 old. + 1 mell. 47 old. (Hasonmás kiadás) Eredeti kiad. Győrben, Streibig József betűivel, 1794. A különálló melléklet: *Horváth József és Perger Gyula*: Kisérőtanulmányok Kovács Pálnak magyar példa és közmondási című munkájának hasonmás kiadásához.

Kovács Sándor: Bús dűledékeiden. Kárpátalja vár és kastélykalauza. Romantika Kiadó. Bp. 2008. 200 old.

Kovács Sándor: Máramarosi bércek között. Kárpátalja máramarosi térségének kalauza. Romantika Kiadó. Bp. 2007. 344 old.

Kőrösi Csoma Sándor – jelek térben és időben. Szerk.: *Gazda József, Szabó Etelka*. Kőrösi Csoma Sándor Közművelődési Egyesület. Kovászna 2009. 280 old. – AZ Ő ARCA ... : *W Barna Erika*: Kőrösi Csoma Sándor, a szellemi őshaza felfedezője – Kőrösi Csoma Sándor grafológus szemmel; *Bangha Imre*: Brit ügynök? Mosdatlan külön? – A magyar utazó Bengálban és a posztkoloniális Csoma-kép Nyugaton; *Bernard Le Calloc'h*: Csoma egy Jaquemont-dokumentum tükrében; *Vizi Ildikó*: Jövőbe mutató múlt – Tallózás dr. Debreczy Sándor Kőrösi Csomáról írt hagyatékából.

KELETI MAGYAROK (MADJAROK): *Djuszenbek Nakipov*: Magyarhón (vers); *Ajbalat K. Kuskumbajev*: A kazahok és magyarok kölcsönös etnikai kapcsolatairól – Előzetes beszámoló a 2006-os közös Omszk-vidéki kazah-magyar expedíció kutatási eredményeiről; *András Imre*: Vendégségben a Torgaj-vidéki magyaroknál; *Benkő Mihály*: A keleti magyarok eredetmondáiból. **VONZATOK:** *Csarnai Katalin*: Az ázsiai hunok kínai forrásokban; *Obrusánszky Borbála*: A régi magyar gyógyítás nyelvezete; *Tamás Ildikó*: Regionalizmusok és etnikai különlegességek a lapp mesekincsben; *Fáj Attila*: Eleinte ideális hazáját a magasban kereste, végül keleten a Mélyben találta meg – Morus Tamás magyarokat erősítő párbeszéde. **JELEK:** *Csáji László Koppány*: Megtévészto jelek, meggyőző jelrendszerek – Adalékok a magyar népi ornamentika tulipán-motívumának kutatásához; *Aradi Éva*: Jelek a kusánoknál, heftalitáknál és magyaroknál; *Bartha Júlia*: Jel-kép. A temető és a társadalom kapcsolata az iszlám temetkezési szokásokban; *Bernád Ilona*: Párhuzamok – Gyógyítással összefüggő vallásos jel(kép)ek Mongóliában és Tibetben; *Halász Péter*: Nemzeti színeink a moldvai csángómagyarok körében; *Benkő István*: Zászló és oroszlán – Jelvizsgálat a keleti népeknél; *Kocsis István*: A Szent Korona misztériuma és tana időszerű kérdései; *Széna Béla*: Népnevek eredete; *Szász Tibor András*: A székely református templomterképzés és használat szimbolikája; *Harangozó Imre*: „Hős őseink szellemét felkeresni jöttem ...” – Gondolatok egy nepáli tamang sámánöltözet szemlélése közben; *Varga Géza*: Hunkori rovásjelek a tusnádi Vártefőn.

Kunhegyesi Nagykun Kalendárium. Szerk.: *Vig Márta*. Kunhegyes 2009. 422 old. – A tartalomtól: Kunhegyesi Évfordulók 1089-től 2004-ig; *Dienes Erzsébet*: Török Imre esperes korpéi a kisújszállási reformátusság száz év előtti életéből; *Vig Márta*: Kun-

hegyesi Takarékpénztár Részvénytársaság; *Vig Márta*: Emlékezés az I. világháború kunhegyesi áldozataira; *Vig Márta*: Horváth Péter, a jászkunok első történetírója 180 évvel ezelőtt halt meg; *Rábold Gábor*: Dr. Zsigmond Ferenc (1883–1949) emlékezete; *Gallus László*: Kőrízs József kunkutató gyógyszerész; *Kőrízs József*: A feketehegyi iskola kezdete.

Lantos Antal: Sashalom története a kezdetekről 1950-ig. *Kertvárosi helytörténeti füzetek 13*. Corvin Művelődési Ház. Bp. 254 old.

Legát Tibor: Közlekedik a főváros. Józsefveg Műhely. Bp. 2008. 272 old.

Lovas Erika–Ujszászi Róbert: Csongrád képeslapokon. Csongrád Város Önkormányzata. Kiadja az Önkormányzat. Csongrád 2008. 112 old.

Magyar Zoltán: Pannónia védőszentje. Szent Márton a magyar kultúrtörténetben. Kairosz. Bp. 2008. 109 old. – Szent Márton élete és legendája, magyarországi tisztelete és művészeti emlékei, valamint Szent Márton napja és alakja a néphagyományban.

Marosvidék. Makó és térsége kulturális folyóirata. Kiadja a Marosvidék Baráti Társaság. Makó 2009. 1. sz. 84 old. – A tartalomtól: *Halász Péter*: A moldvai csángók évszázadai; *Gilinger Katalin*: Csángó gyermekek Makón; *Nagyé Cadar Liliána*: Klézeje emlékeim; Hol készítik ez aranyosoz házat; *Harangozó Imre*: Moldovának nagy a széllye... Gondolatok a moldvai csángómagyarok hagyományairól; *Vajda Gábor*: Szörvanylétünk szolgáltatásának látszata és valósága; *Tóth Ferenc*: „Mártának hangja jut eszembe mostan...”; *Jámborné Balog Tünde*: Az időről egy születésnap ürügyén; *Trogmayer Ottó*: Konyha-nyelv; *Szilágyi Sándorné*: A Marosvidéki Baráti Társaság munkájáról 2008-ben; *M. Kiss Hedý*: Zászlók Temesvárról; *Jámborné Balog Tünde*: Útszéli kereszték fényképeken; *Bogoly József Ágoston*: A népelet és a táj Bánszki Tamás festészetében; *Nagy Vera*: Leletek az aranykorból; *Varga Sándor*: Zarándokút; *Szekeres Mihály*: Tutajjal a Maroson Gyulafehérvártól Szegedig; *Korell Gertrúd*: Barlangba zárt szél.

Mészáros István: Árnyak és fények. Kiegészítések a Mindszent-életrajzhoz. Eötvös J. Kvk. Bp. 2008. 366 old. – A mindszerenti (ma Csehimindszerenti) születésű hercegprimás életéről.

Mészáros Kálmán: II. Rákóczi Ferenc tábornokai és brigádérosai. A kuruc katonai felső vezetés létrejötte és hierarchiája 1703–1711. A Hadtörténeti Intézet és Múzeum Könyvtára. Sorozatszerkesztő: *Vészprémy László*. Argumentum Kiadó. Bp. 2006. 186 old.

Mindszerenti József: Akarok lenni népem lelkiismerete. A bíboros emlékirataiból. Jel. Bp. 2008. 93 old. + 2 CD

Mit adott a magyar reneszánsz a világnak? Összeállította: *Messik Miklós*. Magyar Emlékekrért a Világban Egyesület – Napkút Kiadó. Bp. 2008. 192 old. – A tartalomtól: *Messik Miklós*: Előszó; *Prokopp Mária*: Bevezető; *Prokopp Mária*: A Mátyás kori magyar művészetéről; *Buzás Gergely*: Mátyás király visegrádi palotája; *Szabó József János*: Mátyás katonapolitikája és a „fekete sereg”; *Szörényi László*: A magyarországi humanizmus irodalmának legújabb eredményei; *Juhász László*:

Mátyás kori emlékek Ausztriában; *Batár Zsolt Botond*: Mátyás király délvidéki emlékeiből; *Kovács István*: Mátyás kulturápartoló tevékenységének következménye a Jagelló Birodalomban; *Messik Miklós*: Hunyadi kori emlékek Cseh-Morvaországban, Franciaországban és Angliában; *Gáspár János*: Közlekedés a Hunyadiak korában; *Martényi Árpád*: Magyarország bányászata a Hunyadiak korában; *Herczeg Renáta*: A magyar reneszánsz európai jelentősége – következtetések és bizonyítékok; *Váralljai Csocsány Jenő*: Leonardo da Vinci és a magyar királyi udvar; *Réti Mária*: Mátyás-kori reneszánsz és az olasz–magyar kapcsolatok; *Juhász László*: Milyenek látja a világot Hunyadi Mátyás?

Mohos Mária: A Rábától a Muráig: a magyar-szlovén határtérség történeti-földrajzi vizsgálata. *Bibliotheca Slavica Savariensis* 10. NYME SEK. Szombathely 2008. 141 old. – A kutatás a magyar-szlovén határral érintkező településeken (Vendvidéken, az Őrségben és Hetés területén) vizsgálja a terület jellegzetességeit 1910-ben (elsősorban a népességre vonatkozóan), a térség életét befolyásoló történelmi eseményeket és folyamatokat az első világháborútól a XX. század végéig.

Mojzes Antal: Délvidék 1848–1849. Grafoprodukt. Szabadka 2008. 168 old.

Moldvai Magyarság. Szerk.: *Iancu Laura*. Hargita Kiadóhivatal. Csíkszereda 2009. 3. 26 old. – A tartalom-ból: *Oláh-Gál Elvira*: Ki viszi át a csángókat a túlsó partra? *Papp István*: Csángó ügyben Marshall-tervre van szükség; *Tökés László* és *Petru Gerghel* levélváltása a csángómagyarok anyanyelvű tanításának lehetőségeiről; *Nyisztor Ilona*: Húshagyó kedd; *Pósa Zoltán*: Iancu Laura kapta a Polgári Magyarországért Alapítvány fiatal költőknek járó díját; Jó és rossz hírek Moldvából – Hegyeli Attilával, a Moldvai Csángómagyar Szövetség alelnökével beszélget *Oláh-Gál Elvira*; *Táncos Vilmos*: Nyisztor Ilona laudációja; Szabófalvától Kézdivásárhelyig – Dámuc Iosiffal beszélget *Sántha Attila*; *Gazda László*: A „Vrancea kincsei” pionírexpedíció naplója V.; *Gábor Felicia*: Független Csángó vagyok című könyvemhez; *Jerney János* keleti utazása a magyarok őrhelyeinek kinyomozása végett 1844–1845 II.; *Lükő Gábor*: Adattár a moldvai magyarság térképéhez XV.; *Kotics József*: Erkölcsei értékrend és társadalmi kontroll néhány moldvai csángó faluban; *Iancu Laura*: Hóvirág.

Moldvai Magyarság. Szerk.: *Iancu Laura*. Hargita Kiadóhivatal. Csíkszereda 2009. 3. 26 old. – A tartalom-ból: Magyar mise Pusztinán. *Fekete Réka*: A diplomácia eredményesebb a vitánál; *Oláh-Gál Elvira*: „azt is gondolom, amikor van ilyen bú, hogy haza kéne menjek...” – csángó bennlakás Csíkszeredában; *Támpu Ferenc*: Moldvai csángó-magyarok a jelenkori román politika hatókörében III.; *Barvich Iván*: A moldvai dobolásról; *Kotics József*: Erkölcsei értékrend és társadalmi kontroll néhány moldvai csángó faluban; *Seres Attila-Iancu Laura*: Forrásaink II. [Egy csángómagyar ember levele helyzetjelentése]; *Kotics József*: Erkölcsei értékrend és társadalmi kontroll néhány moldvai csángó faluban; *Gazda László*: A „Vrancea kincsei” pionírexpedíció naplója VII.; *Gábor Felicia*: Független Csángó vagyok című könyvemhez; *Jerney János* keleti utazása a magyarok őrhelyeinek kinyomozása végett 1844–1845 II.;

Lükő Gábor: Adattár a moldvai magyarság térképéhez XV.; *Iancu Laura*: Kelt levelem, 1944. május 12.

Molnár Sándor: Túristvándi vízimalom. Szerzői kiadás. Vaja. 2008. 22 old.

Múzeumőr. A múzeumi ismeretterjesztés lapja. Szerk.: *Bánkiné dr. Molnár Erzsébet*. Kecskemét 2009. 1. sz. 36 old. – A tartalom-ból: *Bánkiné Molnár Erzsébet*: Kunok, jászok, identitás; *Selmecci László*: A jászok betelepülése Magyarországra; *Vácsi Mária*: Visszatekinvés – Szórákaténusz Játékmúzeum és Műhely, 2008; *Czickné Frank Mária*: Azok a régi szép disznótörök! – A disznóvágás szokásai a nemesnádudvari sváboknál.

Nagycell és Kiscell – zárandoklatok Vas és Győr-Moson-Sopron megyében és Burgenlandban. Mariazell 850 éves jubileumára. Szerk.: *Horváth Sándor*: Vas Megyei Múzeumok Igazgatósága. Szombathely 2008. 64 old.

Nagy Gáspár-Szakolczay Lajos: Ameddig temetetlen holtak lesznek ... Interjú, versek, fotók. Szerk.: *Rosonczy Ildikó*. Magyar Napló. Bp. 2008. 75 old. + 1 CD – A béraltavári születésű Nagy Gáspár költő életéről, munkásságáról, költészetéről.

Nagy idők apró története, 1848–1849. Sajtó alá rendezte, bevezetéssel és jegyzetekkel ellátta: *Tóth Sándor*. Nyiregyháza 2008. 288 old – Irodalmi visszaemlékezések a forradalom és szabadságharc eseményeire, személyiségeire.

Nagyamáté Lajos: Gyermekkorom Trizsben 1928–1944. Kiadta a Jósvalői Tájháza. Szerk.: *Szabylár Péter*. Jósvalő. 2008. 80 old.

Németh Péter: A középkori Szatmár megye települései a XV. szd. elejéig. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Múzeumok Igazgatósága. Nyiregyháza 2008. 529 old.

Nováki Gyula-Sárközy Sebestyén-Feld István: Borsod-Abaúj-Zemplén megye várai az őskortól a kuruc korig. *Magyarország várainak topográfija I.* Centrum Bene Egyesület – Herman Ottó Múzeum. Bp. – Miskolc 2007. 330 old.

Az ongai református templom és egyház története. Írta: *Bodnár Tamás* és mások. *Ongai Kulturális Egyesület 6.* Kiadja az Ongai Kulturális Egyesület. Onga 2006. 168 old.

Ónodi országgyűlés: 1707–2007. Írta: *Tomka Gábor, Budai Gábor*. Kiadja az Önkormányzat. Ónód. 2007. 92 old.

Pandula Attila: Az egykori körmendi herceg Battyány-Strattmann-féle fegyvertár. Fotók: *Dabasi András, Möricz Péter. Testis temporis, 21.* Kiadja az önkormányzat. Körmend 2008. 24 old. – A körmendi fegyvertár egykori anyagáról, bemutatásáról különböző kiállításokon (1945-ig), valamint 1945 utáni sorsáról.

Patak Géza: Gulács története. Egy beregi falu rövid monográfiája. Szerzői kiadás. Gulács 2007. 100 old.

Pataki József: „Kór-tünet”: egy ’56-os nemzetőr visszaemlékezései. Szerzői kiadás. Mezőkövesd 2006. 151 old.

A Perényi család levéltára 1222–1526. Közéteszi: *Tringli István. Magyar Országos Levéltár II. Forráski-*

adványok 44. MOL–MTA Történettudományi Intézet. Bp. 2008. 509 old.

Pocsainé Eperjesi Eszter: Református egyházlátogatási jegyzőkönyvek néprajzi vonatkozásai XVI–XVII. szd. Tiszáninneni egyházvidék. Sárospatak 2007. 179 old.

Presinszky Lajos–Szilvássy József: Mit ránk hagytak a századok: fejezetek Bős történelméből. Nap Kiadó. Dunaszerdahely 2008. 208 old.

Prohászka Péter: A kisvárdai vár inventáriuma. Adalékok a kisvárdai vár történetéhez és helyrajzához. Rétközi Múzeum – Rétközi Múzeum Baráti Köre Egyesület. Kisvárad 2008. 144 old.

Redemptio. A jász és kun települések honismereti lapja. Fel. szerk.: *Hortiné dr. Bathó Edit*. Kiadja a Jász Múzeumért Alapítvány. 2009. 2. 24. old. – A tartalomról: *dr. Tóth Péter:* A birtoklás „jász módra” a középkorban; *Simonyi Elek:* Gróf Batthyány József főispán úr ő méltósága Kunhegyesen; *Oláh Lajosné:* Kunhegyes város előljárói 1880-ban; *Iris:* Sára Sándor Jászkisréren; *Lukácsi László:* „Együtt élni és halni” – Egy strázsameszter levele Jászsalsószentgyörgyre; *dr. Farkas Ferenc:* Néhány népi helyzetmondát; *Papp Izabella:* Egy „kiskun polgár” levele a jászkunokhoz 1861-ben; A magyar kultúra új kun lovagjai; *Besenyi Vendel:* 1956 emlékezete II.; *Vig Márta:* A kunhímzés; *Goda Zoltán:* A szőlőskertek védőszentjei Jászberény határában; *dr. Farkas Ferenc:* Városnapra köszöntő; *Sólyom László:* 15 éve város Lajosmizse; *dr. Selmezi László:* Megismertette a Csörzs-árok mondájával Európát; *Iris:* Smuta Zsolt lett az új jászkun főkapitány; *dr. Farkas Ferenc:* Jubileumi ünnepség Jászdózsán; *Bajári Károlyné:* Húsvéti ünnepkörü a szolnoki Nyitnikék óvodában; *Rakó József:* Honvéd gyermekhősök a Jászok földjén, Tápióbicskén az Erdélyben; *Vig Márta:* Szobrok csuhéból.

Régészeti nyomozások Magyarországon. Szerk.: *Ilon Gábor.* Martin Opitz Kiadó. Bp. 2008. 292 old.

Rumpf János: Lámfalussy Sándor élete és munkássága (1890–1975). *Erdész nagyjaink arcképcsarnoka*, 20. Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Kar. Sopron 2008. 36 old.

Sárközy Sebestyén: A történeti Torna megye településtopográfiája a kezdetektől a 18. század végéig. Szerk.: *Koleszár Krisztián.* Galyasági Településszövetség. Miskolc–Perkupa. 2006. 119 old.

Selmezi-Kovács Attila: Elfeledett magyar mesterségek és népelet. CSER Kiadó. Bp. 2009. 340 old.

Selmezi László: Nemzeti ereklényk, a jászkürt. *Jászsági füzetek* 42. Jász Múzeumért Alapítvány. Jászberény 2008. 206 old.

Somorjai Ádám: Ami az emlékiratokból kimaradt: VI. Pál és Mindszenty József. Bencés Kiadó. Pannonhalma 2008. 174 old. – Mindszenty József életútjáról, az esztergomi érseki székhöz megüresedéséről, Mindszenty és VI. Pál pápa, valamint a Vatikáni Államtitkárság kapcsolattartásáról, levelezéséről. Eredeti dokumentumokkal.

Somorjai Ádám–Zinner Tibor (szerk.): Majd' halálra ítélek: dokumentumok Mindszenty József élettörténetéhez. M. Közlöny Lap- és Kvk. Bp. 2008. 1389 old.

+ CD-ROM – A dokumentumgyűjtemény Mindszenty József hercegprímás személyéhez kapcsolódó, vagy életútjának legfontosabb állomásaihoz kötődő, azt meghatározó hazai és külföldi levéltári iratokból ad válogatást az 1944–1990. közötti időszakból.

Spóner Péter–Tóth Arnold: „Dicsőség nincsen, csak kötelesség”: Herman Ottó élete és munkássága. Herman Ottó Emlékház. Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Múzeumi Igazgatóság. Lillafüred – Miskolc. 2007. 28 old.

Szabolcs-Szatmár-Beregi Szemle. A megye önkormányzatának folyóirata. Főszerk.: *Németh Péter.* Kiadja: Mórlic Zsigmond Könyvtár. Nyíregyháza 2009. 1. 200. old. – A tartalomról: *C. Tóth Norbert:* Ki kicsoda az eszedi Bátor családában. A Bátor család eszedi ágának tagjai, 1377–1541; *Horváth Richárd:* Életrajzi szilánkok eszedi Bátor István politikai pályafutásáról (1458–1479); *Neumann Tibor:* Bátor István politikai szerepe II. Ulászló uralkodása alatt (1490–1493); *Balázsik Tamás:* Beszámoló a nyírbátori minorita kolostor 2008. márciusi kutatásáról; *Simon Zoltán:* Adalékok a nyírbátori református templom építéstörténetéhez; *Feld István:* A Bátoriak kegyúri temploma. Megjegyzések az újabb nyírbátori épületregészeti kutatások értékeléséhez; *C. Tóth Norbert:* Észrevételek a nyírbátori stárium egykori elhelyezéséről; *Marik Sándor:* Várjobbágyok, királyok, királynéik ismerje. Zsoldos Attilát, az MTA doktorát a középkorról kérdeztük; *Sallai József:* Hársfalvi Péter 80. születésnapjára.

Szále László: Iskola a láthatáron. A szombathelyi Felsőfokú Tanítóképzőtől a Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskoláig: az első negyedszázad. Kiss Gyula Kulturális Egyesület. Szombathely. 2008. 257 old.

Székelyné Körösi Ilona: Az „Aranykor” után. Egy elfelejtett polgármester: Sándor István. *Monumenta Museologica* 3. Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat. Kecskemét 2008. 252 old.

Szénégetőné Kunráth Ágnes: Ragály község története. Kiadja az Önkormányzat 2006. 308 old.

Szín – közösségi művelődés. A Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus folyóirata. Főszerk.: *Mátyus Alé.* Bp. 2008. december, 140 old. – A tartalomról: *Borbáth Erika:* A közművelődés feladatai az iskolarendszeren kívüli formális, informális és nonformális képzésben az iskoláskorúak és a felnőttek körében; *Juhász Erika:* A magyar felnőttképzés történetének kutatása; *Pordányi Sarolta:* Az önművelődés tanulás kiemelkedő kutatói a XX. szd. második felében; *Pordányi Sarolta:* A migráció és a felnőttkori tanulás összefüggései.

Szögi László (szerk.): Az Egyetemi Könyvtár története és gyűjtemény. ELTE Eötvös K. 2008. 312. old.

Szülőföldünk. A megyei honismereti mozgalom közleményei. Főszerk.: *Rémias Tibor.* Kiadja a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Honismereti Egyesület. Miskolc. 2009. 236 old. – A tartalomról: Megyei honismereti ki kicsoda?; *Buday Barnabás:* Gazdag örökség és kihívásokkal teli jövő; A cserkészlet 10. törvénye; *Bogár Károly:* Emlékezés a Magyar Cserkészszövetség II. kerületének munkájáról; *Majorszki András:* A magyar cserkészlet története évszámokban; *Ádám Emese–Hideg*

Ágnes: A miskolci 757. sz. Szemere Bertalan cserkészcsapat rövid története; *Rémiás Tibor*: Részletek a 750. sz. Nagy Lajos király cserkészcsapat, Kristek Béla által vezetett naplójából; *Orosz Kornél*: Cserkészélet tíz éve Szerencsen (1934–1944); *Bodnár László-Majorszki András*: Szerenes mai cserkészlete; *Orosz Zoltánné*: Cserkészlet képeslapokon; *Újlaki Csaba*: Fejezetek a sárospataki cserkészlet történetéből; *Újlaki Csaba*: Kenézlőn táboroztak a pataki cserkészek; *Bernáth Richárd*: Leánycserkészlet Miskolcon; *Bernáth Richárd*: Regőscserkészlet Miskolcon; *Bernáth Richárd*: Cserkésztrepülő Miskolcon; *Kun Zsuzsa-Bobok Ágnes – Szabó Ferenc*: „Szittyakürt” Kárpát-medencei Cserkész Lovastábor – 2008; *Szabóné Kertész Katalin-Parajos Tibor*: Cserkészszülők; *Holndonner Péter*: Centenárium Világtalálkozó – 2007., London; *Jernei Péter*: Temetőkarításban a cserkészek; *Bogár Károly-Ondrasek Iván*: Búcsú a Cserkészről: Cserba Lajostól; *Bernáth Richárd*: Cserkészlet az emigrációban: Bodnár Gábor, a leghíresebb miskolci cserkész; *Jernei Péter*: A Magyar Cserkészszövetség II. Kerületének élete az újjáalakulástól napjainkig; A Magyar Cserkészszövetség II. kerületének cserkészcsapatai; *Hideg Ágnes*: Cserkészlet Miskolcon (1914–1948); Bibliográfia – HISTORIA: *Barkóczy László-Fülöp László*: 350 év elmúltával... – Gondolatok Barkóczy László 1658-as végrendeletéről; *Kováts Kornél*: A négyesi Szepessy kastélyok és kúriák nyomában; *Mizser Lajos*: Egy 1917-es harctéri notesz; *Rémiás Tibor*: A görömbölyi Marsalkó-féle pincekápolna. – KRÓNKA: *Titikos Sándorné*: Temetőkutató tábor Diósgyőrben – 2008.; *Fehér József*: Kazinczy Ferencné gróf Török Zsófia új szobra a széphalmi emlékhelyen; *Balogh Lászlóné*: Emlékező beszéd az özdi Lajos Árpád Honismereti Kör 45 éves jubileumán; *Csorba Csaba*: Emlékezés Jakó Zsigmondra (1916–2008) és Dankó Imrere (1922–2008); Szalipszki Péter: Gyászbeszéd Pilissy Szabó Nándor (1923–2009) temetésén; *Kiss József*: 100 éve született Garai Margit.

Takács Ferenc: Hagyaték: nemesbódi (Böd) hősök és örökhagyó elődök. Fotó: *Takács Ferenc, Takács Tibor*. Nemesböd 2008. 148 old. – Nemesböd (korábban: Böd) település-, közigazgatás-, oktatás-, sport- és gazdaságtörténete, népművelése, neves személyeknek a temetőben lévő síremlékei (fotók), a falu jeles személyeinek, hősi halottainak életrajgyűjteménye, a nemesbódi születésű és ott szolgált papok névsora, a falu lakóinak és lakóházainak jegyzéke, a földtulajdonosok névsora és birtoknagyságuk, a nemesbódi határ dűlő nevei.

Takács Győző: Sajóhidvég története. Kiadja a Széchenyi István Faluvédő és Faluszépfő Egyesület. Sajóhidvég. 2006. 196 old.

A Tiszántúli Történeztársaság Közleményei 3. Kiadja a Tiszántúli Történeztársaság. Debrecen 2008. 224 old. – *Ólveti Gábor*: Azonosságok és különbségek Debrecen magartatásában Thököly és Rákóczi idejében; *dr. Diószegi György – Diószegi Krisztina*: Hellén mozaik az 1848–49. évi dicső magyar szabadságharc tisztikara görög gyökerű hőseinek életéből; *Lovas Enikő Amália*: Debreceni civisek a modernizáció korában – A Polgár, Böszörményi és a Bay családok; *Stephen Beszedits*: Charles Zagonyi – the Man and the Legend; *Diószegi György Antal*: Adalékok egy felsőmagyar-

országi családból származó ügyvéd életútjához, avagy egy szabadelvű hazafi tevékenysége a nemzet jövőjéért az 1790-es évek Magyarországon; *Bodnár Mónika*: A gróf Serényi család magyar ága történetének rövid áttekintése; *Mészáros Kálmán*: Vay Ábrahám szerepvállalása; a bujdosók 1672. évi támadásában; *Szirmay Gábor*: Kazinczy Ferenc és a Szirmayak; *Pintér István*: A 2. magyar hadsereg harcai 1942–43-ban; *Tordai Rita*: A középkori Magyarország jáász társadalmáról.

Tóth Norbert, C.: Szabolcs megye működése a Zsigmond korban. Szabolcs Községért Kulturális Közhasznú Alapítvány. Nyíregyháza 2008. 238 old.

Tóth Péter: Válogatott források Sajószentpéter történetéhez. Kiadja a város önkormányzata. Sajószentpéter 2007. 307 old.

Tóth Sándor: Nagy idők apró történetei 1848–1849. Irodalmi visszaemlékezések a forradalom és szabadságharc eseményeire, személyiségeire. Nyíri Honvéd Egyesület. Nyíregyháza 2008. 288 old.

Tóth Zoltán: Az Istvánkúti Nyírjes. Szerk.: *Géczy István, Tóth Zoltán*. Abaúj-Zemplén természeti értékei 7. Abaúj-Zemplén Értékeiért Közhasnú Egyesület. Sátoraljaújhely 2007. 28 old.

Turán. A magyar eredetkutatással foglalkozó tudományok lapja. Fel. szerk.: *Esztergály Előd*. 2008. 1. sz. 188 old. – A tartalomról: *Lenge Irén*: A Szent Korona nyelve – a nyelvezet Szent Koronája; *dr. Tóth Tibor*: A magyarság etnogenezise; *Z. Tóth Tibor*: Magyarok, szavárdok, hunok a II. szd.-i Szarmáciában; *Nyitray Szabolcs*: Ósmagyarok leszármazottai Azerbajdzsánban; *Horváth Lajos*: Barszilek – a „hőpárduc nép” történelmünkben; *Varga Géza*: Sztjeppei évkönyvek Anonymusnál; *Gere Zsolt*: Szaván fogott őstörténet; *Benkő Mihály*: Megjegyzések Gere Zsolt kritikájához; *Varga Géza*: A honfoglalók génejeiről; A Kárpát-medence és Eurázsia etnogenetikai folyamatai – Mesterházy Zsolttal beszélget *Nagy Szimona*; *Z. Tóth Csaba*: Adatok a sazuomaták és szarmaták történetéhez; *Dobay Pál*: A délnyugati Piliis helyneveinek magyarázata.

Újpesti Helytörténeti Értesítő. Az Újpesti Helytörténeti Alapítvány lapja. Szerk.: *Rojkó Annamária*. 2009. 1. 32 old. – *Szöllősy Marianne*: Az istállótól az üvegpálotáig – Chinoi a sajtóvány; *Lányi György*: A szintetikus magyar gyógyszergyártás – A Chinoi rövid története; *Krizsán Sándor*: Újpest dunai átkelőhajózása – A megyeri rév története, 2.; *Rojkó Annamária*: Epizódok Aschner Lipót életéből, 4. rész: A laboratóriumok; *Hirman László*: Az 1919-es kommun Újpesten; *Iványi János-Iványiné Konrad Gizella*: Adalékok a kertvárosi Szent István plébániatemplom építéséhez; *dr. Hencsei Pál*: Akinek a sajtóványai három ország bajnokai és csúcstartói voltak (Tenke Zoltán); *Hirman László*: Szerényi József, Férjem első lányunk miatt lett gyermekorvos – Dr. Czeti Istvánné Pesztalics Annával beszélget *Szöllősy Marianne*.

Varga Ferenc: A XVI. kerületi sport története I. Rákosszentmihály Árpádföld. *Kertvárosi helytörténeti füzetek 11.* XVI. kerületi Önkormányzat. Bp. 2008. 92 old.

Varjasi Imre: Az 1956-os munkástanácsok tevékenysége és dokumentumai Hajdú-Bihar megyében (forrásközlés). Hajdúböszörmény 2008.

Vasi Szemle. A Vas Megyei Közgyűlés Tudományos és Kulturális folyóirata. Szerk.: *Gyurács Ferenc*. Kiadja: Vas Megyei Közgyűlés. Szombathely. 2009. 2. 133–256. old. – A tartalomról: *Csapó Tamás*: A magyar közép- és nagyvárosok belső szerkezete Szombathely példáján; *Szende Ákos*: A fekete bárny is a nyájhoz tartozik? [Adatok Farkas Dénes szombathelyi püspöki helynök (1951–1956) pályafutásához]; *Barkóczy László – Fülöp László*: Névhelyettesítés és fatikus nyelvi elemek a XVI. századi írásos kommunikációban (levelekben); *Gecse Veronika*: Demográfiai adatok a Vas megyei és szombathelyi zsidóságról (1920–1944); *Kovács J. Attila*: A cse-refa és a székelység; *Ráday-Pesthy Pál Frigyes*: A Szelestei Arborétum és egyik ritkasága: a galambfa (*Davidia involucrata*); *Horváth Sándor*: Feliratok, datálások a vasi népi kultúrában I. Az építmények feliratai, datálásai (Vasi Népművészeti Tár, VIII.); *Dénes József*: Avar táborok a Kárpát-medencében?; *Salamon Nándor*: Kisvárosi honismeret (Jókai Füzetek, Pápa: húsz év, hatvan kötet).

Városunk. Budapesti Honismereti Társaság Híradója. Fel. szerk.: *Gábrriel Tibor*. Bp. 2009. 2. sz. 16 old. – A tartalomról: *Vizy László*: Százéves a Széchenyi Gyógyfürdő; g. 1.: Kiállítás a tavaszi hadjáratról; *Szöllősy*: Város és polgárok Magyarországon – Bácskai Vera életműve; *Berner Csaba*: Fedák Sári emlékkiállítás Pestszentlőrinc; *TÁPÉ*: Pándy Árpádra emlékezve; *Vörös Emese*: Zugló egykor és ma – Zuglói Helytörténeti Műhely; *Tóth József*: Reszelőgyár – Szoborcsoport – Román megszállás (A Budapesti Históriaik előadójestje a fő-

városi levéltárban; Felolvasó ülés a Nemzeti Múzeumban; *Róbert Péter*: A pesti kabaré 100 éve; *Szelepcsényi Sándor*: Rákoskert 75 éves jubileuma.

Vásárok világa III. *Honismereti Egyesület* Könyvtára 4. Szerk.: *Nagy Janka Teodóra–Szabó Géza*. Kiadja a Tolna Megyei Egyed Antal Egyesület és a Babits Mihály Művelődési Ház és Művészetek Háza. Szekszárd 2008. 160 old.

Veres László: Bodrogközi kastélymúzeum. *Múzeumi Mozaik*. Szerk.: *Viga Gyula*. B-A-Z Megyei Múzeumi Igazgatóság. Miskolc 2007. 20 old.

Viga Gyula: A bodrogközi kultúra és társadalom változása a XIX–XX. szd-ban. Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Néprajz-Kulturális Antropológiai Tanszék. 2008. 266 old.

Vizkelety András: Múltidőben. Győr–Tata 1931–1949: visszaemlékezés. *Argumentum*. Bp. 2008. 210 old.

Wolf Mária: A borsodi földvár: egy államalapítás kori megyeszékhelyünk. *Edelényi füzetek* 38. Művelődési Központ, Könyvtár és Múzeum. Edelény 2008. 77 old.

A Zempléni-hegység földrajzi lexikona. Szerk.: *dr. Frisnyák Sándor–dr. Gál András–dr. Horváth Gergely*. Kiadja a Nyíregyházi Főiskola Turizmus és Földrajztudományi Intézete és a szerencsi Bocskai István Gimnázium. Nyíregyháza – Szerencs 2009. 429 old. És 32 krp.

Zsámboki László: Jászfényszaru diáksportjának története. Fényszaruiak Baráti Egyesülete. 2008.

HÍREK

Hódok Magyarországon

2009 tavaszán is újabb 14 hódot telepítettek a Tisza árterébe Tiszatarján közelében, ezzel befejeződött a 12 éves vissztelepítési program. A XIX. század közepére kiirtották a hódokat Magyarországon, ám most már csaknem 500 példányuk él az ország különböző területein – derül ki a WWF Magyarországi közleményéből.

1996-ban Európa egyik legnagyobb ártéri erdőségében, a Duna-Dráva Nemzeti Parkhoz tartozó Gemencen indította el a WWF Magyarországi hód-vissztelepítési programot, amelynek célja az volt, hogy Európa legnagyobb testű rágcsalója ismét megtelepedjen Magyarországon. 1996 és 1998 között az ottani holtág-rendszerbe, majd a Hanságba kerültek Németországból származó hódok. Ezután a Tiszára esett a választás, ahol az elmúlt években minden természetvédelmi oltalom alatt álló folyószakasz sorra került. A WWF eddig összesen 221 egyedet telepített vissza, amelyek mind vadon élő és csapdával befogott példányok voltak. Időközben a spontán bevándorlás is megkezdődött a Szigetközben, a Rába mentén, és már Zala megyében is felbukkantak a határ túlsó oldaláról származó hódcsaládok.

Az eurázsiai hódokról, Európa legnagyobb testű rágcsalójáról korábban azt hitték, hogy vízi életmódja miatt a halhoz hasonlónak válik, ezért húsát bőjt idején is fogyasztották. Vízálló prémje nagyon kelendő volt, csizmát és kucsmát készítettek belőle. Olyan eredményesen vadászták őket, hogy a XIX. század közepére a hódokat kiirtották Magyarországon. A becslések alapján jelenleg több mint 500 példány él az országban, a legtöbb család a Szigetközben és a Hanságban fordul elő. (FH)

SINKA ISTVÁN

Anyám balladát táncol

Egyszer volt szép az anyám tánca,
mikor kendőjét gyepre hányta,
a Korhány vizénél, Pusztapándon,
s bokázó lába pásztortűznél,
öles apám örömére
szállt, mint illat a virágon.

De gyönyörű lábán víg figurát
eredő táncába ő se vitt,
csak mutatta ringó mozdúlattal
halálba járó őseit.

Mert ugyanaz sírt fel a flótán,
hogy meghaltak azok ima nélkül,
nagy szakállal, akasztófán.

S hajnaltájon, lengő szélben,
hogy fény nyíllott két nyárszemében,
elébe raktak tíz szál gyertyát,
hat másikat meg karikába.

Közöttük anyám ott sugárzott,
s kis csizmája lángot vert át.

Az ősi ritmust pásztorok fütyölték ...
Kettő-kettő felállott szélről,
jelezve, hogy a csúfolt ősz
szép feje most halálba révül.

S a holtak szemét, ahogy lezárták:
ezt a sirató, örök búcsút
a nyárfák alatt már öten járták.

Akkor meg, mikor sírt nyitnak,
közéjük lendült hatodiknak
apám is, kinek lépteit
úgy mérte az öt táncoló,
mint ki utolsó fordulattal
az egész műbe értelmet vitt ...
Mikor a gyertyák porig égtek,
még anyám eljárta a végét:
egy szál virág körül koszorút táncolt ...
A juhászok meg már csak nézték,
hogy az égen hold ballag át
s csudálja nagy, fehér szemmel
anyám lábán a balladát.

Képek a *Gyula régen és ma* című könyvből (lásd 90. oldal)

Turmayer Sándor: Bárdos-részlet

Csallóközi Farkas Lőrinc: A régi iskola a Harruckern tér mögött, 1928